

Iestāšanas kursos.

Bez pārrunām tiek uzņemti: lietišķajās nodaļās skolēni sākot ar 5.klasi; programmēšanas sākuma un pamatnodaļās olimpiāžu godalgu ieguvēji un skolēni ar teicamām atzīmēm matemātikā (tas, kurš vēlas iestāties, uzrāda administrācijai diplomu vai liecību); programmēšanas sākuma un pamatnodaļās citu nodaļu audzēkņi, kas saņēma pasniedzēju rekomendācijas.

Citi skolēni tiek uzņemti pēc pārrunu vai iepazīšanās programmēšanas nodarbību rezultātiem. Uz šīm nodarbībām tiek aicināti 6.-11.klašu skolēni (gan kursu audzēkņi, gan arī tie, kas nav kursu audzēkņi). Skolēni apmēram 1 stundu programmē robotu pārvietošanos, bet pēc tam apmēram 15-20 minūtes risina atjautības uzdevumus.

Vairākas tādas nodarbības notiek visu gadu laikā. Ir jāapmeklē viena no tām. Vienkārši sekojiet reklāmai mūsu mājas lapā. Uz šādām nodarbībām vienmēr ir iepriekš jāpierakstās. Lai to izdarītu, ir jāgriežas pie kursu administrācijas. Tālr.67336035, 26428902, 28605451.

28. LIO

10.-11. martā Rīgā Ogrē notika Latvijas 28. informātikas olimpiādes LIO

<http://vip.latnet.lv/lio/>

republikāniskais posms, kurā sacentās simtiem jauniešu. Šajā posmā piedalījās 78 skolēni: 8.-10.klašu audzēkņu grupā bija 39 dalībnieki. 11.-12.klašu audzēkņu grupā - arī 39 skolnieki. Rezultāti ir atspoguļoti tabulā. Ieraksts "Prg" nozīmē - mūsējs kursants, absolvents vai sagatavošanas grupas olimpiādēm dalībnieks. Vispār tādu skolnieku jaunākajā grupā bija 16, bet vecākajā - 9.

Bez rīdziniekiem veiksmīgi uzstājās skolēni no Saldus un Cēsīm.

Jaunāka grupa, 8.-10. klases.

Ingus Jānis Pretkalniņš	Rīgas V. 1. ģim.	Prg	10	I
Aleksandrs Zajakins	Rīgas 89. vsk	Prg	10	I
Emīls Čunčulis	Daugavpils Krievu vsk - licejs		10	II
Arsenijs Nitijevskis	Rīgas 96. vsk		9	II
Raitis Rūsiņš Kriķis	R V. 1. ģim.	Prg	10	II
Vladimirs Ščiņoļevs	Rīgas Klasiskā ģim.	Prg	8	II
Niks Derums	Saldus 1. vsk.		8	III
Maksims Pogumirskis	R V. 1. ģim.		9	III
Agnese Upīte	Siguldas v.ģim.		9	III
Maksims Kovaļovs	Rīgas 72. vsk	Prg	10	Atz.
Emīls Didzis	Saldus 1. vsk.		7	Atz.
Reinards Saulītis	Saldus 1. vsk.		8	Atz.

Vecāka grupa, 11.-12. klases.

Aleksejs Zajakins	Rīgas 89. vsk	Prg	12	I
Aleksejs Popovs	R V. 1. ģim.	Prg	11	I
Kristaps Čivkulis	R V. 1. ģim.	Prg	12	II
Pēteris Pakalns	Cēsu V. ģim.	Prg	12	II
Mihails Smoļins	R V. 1. ģim.	Prg	12	II
Rinalds Kuģis	Druvas vsk		12	III
Ivans Gorbunovs	R. 96. vsk.		12	III
Ritums Cepītis	R V. 1. ģim.			III
Jānis Ivans Binders	R V. 2. ģim.	Prg	11	III
Valters Strods	Draudzīgā Aicinājuma Cēsu V. ģim.		11	Atz.
Marta Rudzīte	Cēsu V. ģim.		12	Atz.
Varis Vecpūsis	Druvas vsk		11	Atz.

Apsveicam uzvarētājus, viņu pasniedzējus un trenerus! Kā redzat, mūsējiem ir 4 zeltas medaļas, 5 sudraba medaļas, 1 bronzas medaļas un 1 atzinības rakstu.

Visi LIO medaļu ieguvēji tiek uzaicināti piedalīties 28. un 29. martā atlases kārtas sacensībās Druvas vidusskolā. Šo sacensību uzvarētāji iegūs tiesības pārstāvēt Latviju 28.aprīlī –3 maijā Baltijas 21. informātikas olimpiādē Varšavā.

Amālija Emmija Nētere – matemātikas ģēnijs.

1882. gada 23. marts - 1935. gada 14. marts

<http://hijos.ru/2014/03/19/emmi-nyoter/>

<http://turtle-t.livejournal.com/450822.html>

<http://persones.ru/person-15239.html>

Emmijas Nēteres tēvs bija matemātiķis un strādāja par profesoru Erlangenas Universitātē. Viņas māte Ida Kaufmane nāca no bagātas Ķelnes ģimenes. Ģimenē bija četri bērni: vecākais bērns – Emmija un vēl trīs brāļi. 1887.-1899.g. Emmija Nētere mācījās Augstākajā sieviešu skolā Erlangenē. Viņa apguva vācu, angļu, franču valodas, aritmētiku un mācījās spēlēt klavieres. Viņa gatavojās mācīt valodas un 1900.gadā kļuva par sertificētu angļu un franču valodas pasniedzēju Bavārijas meiteņu skolās.

Taču tā vietā viņa izvēlējās tā laika sievietei sarežģītu ceļu un sāka studēt matemātiku universitātē. Sievietes varēja mācīties vācu augstskolās neoficiāli, un katram profesoram bija jāatļauj apmeklēt viņa kursu. Nētere saņēma atļauju būt klāt lekcijās Erlangenas universitātē no 1900. līdz 1902.gadam. Noklausoties tās un nokārtojot gala eksāmenu Nirnbergā 1903.gadā, viņa devās uz Getingenes Universitāti. 1903.-1904.g. viņa apmeklēja izcilo matemātiķu Hilberta, Kleina un Minkovska lekcijas.

1904.gadā, kad tika atļauts apmācīt sievietes, Nētere tika uzņemta Erlangenas Universitātē un 1907.gadā viņa, strādājot Paula Gordana vadībā, aizstāvēja doktora disertāciju invariantu teorijā. Pēc disertācijas aizstāvēšanas akadēmiskā amata iegūšanai bija nepieciešams papildus atestāts (habilitation), kas ir nepieciešams lekciju lasīšanai vācu universitātē. Taču sievietēm to iegūt nebija iespējams, tāpēc Nētere palika Erlangenē, palīdzot tēvam, kurš, lielākoties savu veselības problēmu dēļ, bija pateicīgs meitai par palīdzību. Nētere strādāja arī pie saviem personīgajiem atklājumiem.

Nēteres reputācija ātri auga, parādoties viņas publikācijām. 1908.gadā viņa tika ievēlēta Circolo Matematico di Palermo (Itāļu matemātikas sabiedrība), pēc tam 1909.gadā viņu uzaicināja kļūt par Deutsche Mathematiker-Vereinigung (Vācu matemātikas sabiedrības) locekli, un tajā pašā gadā tika uzaicināta uzstāties sabiedrības oficiālajā sēdē Zalcburgā. 1913.gadā viņa lasīja lekcijas Vīnē.

1915.gadā Gilberts un Kleins piedāvāja Nēterei atgriezties Getingenē. Viņi cīnījās par to, lai viņu oficiāli pieņemtu darbā fakultātē, bet panāca to tikai 1919.gadā. Visu šo laiku Gilberts ļāva Nēterei lasīt lekcijas, izziņojot viņas kursus ar savu vārdu. Piemēram, kurss, kurš tika nolasīts 1916.-17.mācību gada ziemas semestrī saucās šādi *Seminārs matemātikas fizikā: profesors Gilberts, asistents dr.E.Nētere, pirmdienās no 4 līdz 6, nav apmācība.*

Nētere deva lielu ieguldījumu matemātikas fizikā, kur viņas vārdā ir nosaukta fundamentālā teorētiskās fizikas teorēma (publicēta 1918.gadā), kas saista saglabāšanās likumus ar sistēmas simetriju. Šo vispārīgās relativitātes teorijas rezultātu Einšteins novērtēja augstu.

Taču pēc 1919.gada Nētere novirzījās no invariantu teorijas un sāka strādāt pie ideālu teorijas. Viņa izstrādāja abstraktu teoriju, kas palīdzēja gredzenu teoriju attīstīt par lielu matemātikas jomu. Visauglīgākais Nēteres zinātniskās darbības periods sākas ap 1920.gadu, kad viņa rada veselu jaunu vispārējās algebras virzienu. Šajā jomā Nētere veica izšķirošo ieguldījumu (līdzās Emīlam Artīnam un viņas skolniekam B.L. van der Vardenam, kurš atbrauca

uz Getingeni 1924.gadā un pavadīja tur gadu, mācoties pie Nēteres).

No 1922.gada viņa strādā par Getingenes Universitātes profesoru, vada autoritatīvu un ātri augošu zinātnisko skolu. Pēc atgriešanās Amsterdamā Van der Vardens uzrakstīja savu slaveno grāmatu „mūsdienu algebra” divos sējumos. Lielākā otrā sējuma daļa sastāv no Nēters darbiem.

Bez pasniegšanas un pētījumiem Nētere palīdzēja rediģēt žurnālu *Mathematische Annalen*. Turpmākā viņas izcilo matemātisko sasniegumu atzīšana atnāca kopā ar ielūgumiem uz Starptautiskiem matemātikas kongresiem Bonnā 1928.gadā un Cīrihē 1932.gadā. 1932.gadā viņa kopā ar Artīnu saņēma Memoriālo Alfrēda Akermana – Toibnera prēmiju par matemātikas zināšanu izplatīšanu. 1933.gadā nacisti piespieda viņu aiziet no Getingenes Universitātes, jo viņa bija ebrejiete. Viņa emigrē uz ASV un kļūst par profesori, kas strādā pēc līguma Brin-Moras koledžā ASV, kā arī lasa lekcijas Perspektīvo Pētījumu Institutā Prinstonā.

Ļoti interesants ir Nēteres biogrāfijas padomju motīvs. 1926.gadā viņa sadraudzējās ar padomju matemātiķi (topologu) Pāvelu Aleksandrovu, kurš tolaik atbrauca mācīties un strādāt Getingenes Universitātē un nostrādāja tur dažus gadus. Aleksandrovam izdevās sagādāt Nēterei ielūgumu, un 1928.-1929.gadu ziemā viņa lasīja lekcijas Maskavas Valsts Universitātē, un vienlaikus palīdzēja diviem citiem padomju topologiem Levam Pontraginam un Pēterim Čebotarevam, darbā pie Galua teorijas un citām topoloģiskām idejām un teorijām. Viņi abi rakstīja par viņas dāsnumu un radošo pārpilnību – viņa strūkloja idejas, kas attīstīja, mainīja un radīja veselas matemātikas jomas.

Aleksandrovš mēģināja iekārtot viņu Maskavas Valsts Universitātē pēc tam, kad viņu atlauda no Getingenes Universitātes, taču nesanāca – padomju ierēdņi neuzskatīja viņu par pietiekami vērtīgu.

1935.gadā Emmija Nētere mira pēc neveiksmīgas ļaundabīga audzēja operācijas. Einšteins pēc personīgās iniciatīvas uzrakstīja nekrologu izdevumam *New York Times*:

Professor Einstein Writes in Appreciation of a Fellow-Mathematician,

kurā nosauca Nēteri par „ievērojamāko radošo matemātikas ģēniju, kas parādījās pasaulē kopš tā laika, kad sievietēm atvērās augstākā izglītība” (Fräulein Noether was the most significant creative mathematical genius thus far produced since the higher education of women began.)

Nēteres vārds ir piešķirts šādiem matemātikas objektiem: Nēteres gredzens, Nēteres modulis, Nēteres teorēma, Laskera-Nēteres teorēma, Skolema-Nēteres teorēma, Nēteres telpas, Nēteres shēma, Nēteres problēmas, Nēteres lemma.

Emmijas Nēteres vārdā nosaukti: Krāteris uz Mēness, asteroīds, iela Erlangenā, skola, kurā viņa mācījās Erlangenē, Vācijas programma izcilo jaunu zinātnieku atbalstam: Emmy Noether Programme.